

Temat: Rewolucja na scenie, czyli teatr epoki elżbietańskiej.

Czas trwania zajęć 45 min.

Cele zajęć:

- przypomnienie cech dramatu antycznego na przykładzie „Antygony” Sofoklesa i historii teatru antycznego,
- porównanie dramatu antycznego i dramatu szekspirowskiego,
- poznanie historii rozwoju teatru za czasów królowej Elżbiety I,
- wyjaśnienie, na czym polegało złamanie antycznej zasady decorum, odnosząc się do tragedii Szekspira.

Cele wynikające z podstawy programowej.

Zakres podstawowy

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

1) rozumie podstawy periodyzacji literatury, sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach: starożytność, średniowiecze, renesans, barok, oświecenie, romantyzm, pozytywizm, Młoda Polska, dwudziestolecie międzywojenne, literatura wojny i okupacji, literatura lat 1945–1989 krajowa i emigracyjna, literatura po 1989 r.;

3) rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, kronikę, satyrę, sielankę, balladę, dramat romantyczny, powieść poetycką, a także odmiany powieści i dramatu, wymienia ich podstawowe cechy gatunkowe;

5) interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego;

6) rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos; określa ich funkcje w tekście i rozumie wartościujący charakter;

8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe;

9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi; poddaje ją refleksji;

10) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje;

11) rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje podstawowe motywy i toposy oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych i antycznych w utworach literackich; określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych;

13) porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach, określa cechy wspólne i różne;

15) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny;

16) rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne i narodowe; określa ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości.

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych;

2) analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację;

4) określa wpływ starożytnego teatru greckiego na rozwój sztuki teatralnej; rozumie pojęcie katharsis i charakteryzuje jego rolę w kształtowaniu odbioru dzieła;

II. Kształcenie językowe.

4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:

1) stosuje zasady ortografii i interpunkcji, w tym szczególnie: pisowni wielką i małą literą, pisowni łącznej i rozłącznej partykuły nie oraz partykuły -bym, -byś, -by z różnymi częściami mowy; pisowni zakończeń -ji, -ii, -i ; zapisu przedrostków roz-, bez-, wes-, wz-, ws-; pisowni przyimków złożonych; pisowni nosówek (a, ę) oraz połączeń om, on, em, en ; pisowni skrótów i skrótowców;

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Elementy retoryki. Uczeń:

1) formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych;

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

2) buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki;

4) zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji;

IV. Samokształcenie.

1. rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska;

2. porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach;

3. korzysta z literatury naukowej lub popularnonaukowej;

Metody pracy:

- dyskusja;
- praca z tekstem;
- „burza mózgów”.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach.

Środki dydaktyczne:

- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna;
- podręcznik „Sztuka wyrazu” GWO.

Przebieg lekcji

Przed lekcją:

1. Nauczyciel inicjuje rozmowę z uczniami o ich doświadczeniach teatralnych z wykorzystaniem „burzy mózgów”.

Faza wprowadzająca:

1. Nauczyciel zapoznaje uczniów z tematem lekcji i celami zajęć. Następnie udostępnia film na YouTube: *William Szekspir- czy naprawdę istniał?*
<https://www.youtube.com/watch?v=IrpUhUxxs6s>
Zadaniem uczniów jest zwrócić uwagę na fenomen W. Szekspira.
2. Nauczyciel udostępnia uczniom e-materiały z wykorzystaniem tablicy interaktywnej:
<https://zpe.gov.pl/b/dramat-szekspirowski-a-dramat-antyczny/PDIwPsl4w>
Uczniowie zapoznają się z zawartością sekcji „Przeczytaj”, dotyczącej rozwoju teatru antycznego i teatru elżbietańskiego.
<https://zpe.gov.pl/a/przeczytaj/DO6fwjEpV>
3. Uczniowie w parach zapoznają się notatką w sekcji „Mapa myśli” i wypisują cechy wspólne i różnice między dramatem antycznym a szekspirowskim. Na tablicy interaktywnej zaznaczają różnice i podobieństwa. Następnie wybrane osoby odczytują zadanie.

Faza realizacyjna:

1. Uczniowie zostają podzieleni na 4 grupy. Każda z grup pracuje nad jednym z poleceń. Czas pracy to 10 minut. Następnie przedstawiciel danej grupy odczytuje kolejno treść ćw. 3, 4, 5, 7 z sekcji „Sprawdź się”: <https://zpe.gov.pl/a/sprawdz-sie/D16QvbbVY>. Zadania sprawdzają umiejętność czytania ze zrozumieniem i analizowania tekstu literackiego (fragmenty dramatów W. Szekspira „Makbet”, „Hamlet”) oraz wykorzystania znajomości pojęć: fatum, decorum, mimesis (podręcznik „Sztuka wyrazu 1” cz.2 s. 125). Uczestnicy ustalają poprawne odpowiedzi, odczytują na forum klasy swoje propozycje.
2. Ćwiczenia wykonane w grupach mają pomóc uczniom w analizie różnic między dramatem antycznym a szekspirowskim. Dlatego po prezentacji grup należy sformułować i zanotować wnioski. Uczniowie robią to, korzystając także wniosków wcześniej ustalonych przy zadaniu z „mapą myśli”.

Faza podsumowująca:

1. Uczniowie indywidualnie wykonują ćwiczenie 8 z sekcji „Sprawdź się” (<https://zpe.gov.pl/a/sprawdz-sie/D16QvbbVY>) w charakterze podsumowania i zebrania wiadomości z całej lekcji.
2. Kilka wybranych osób odczytuje swoje notatki.

Zadanie domowe:

Wykonaj ćw.1 w sekcji „Sprawdź się”: <https://zpe.gov.pl/a/sprawdz-sie/D16QvbbVY>